

กระทู้ถามที่ ๔๔๐ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอรบผลการปฏิรูประบบการออมเพื่อการเกษียณอายุอย่างทั่วถึง
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ดังต่อไปนี้

ตามรายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ปีที่ ๒ (๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึง ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔) ดังกล่าวนั้น รัฐบาลได้แถลงแนวนโยบายหลักไว้ทั้งสิ้น ๑๒ นโยบาย และได้นำเสนอนโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่องความละเอียดปรากฏอยู่แล้วนั้น ในนโยบาย ข้อ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย เศรษฐกิจมหภาพ การเงินและการคลัง รัฐบาลจะมีการปฏิรูประบบการออมเพื่อการเกษียณอายุอย่างทั่วถึงและพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุนให้เป็นแหล่งลงทุนของผู้ประกอบการและเป็นช่องทางออมของประชาชนอันเป็นการพัฒนาเครื่องมือทางการเงินสร้างวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดเสถียรภาพและลดต้นทุนให้แก่ประชาชนคนไทย จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงการคลังได้กำหนดแผนการปฏิรูประบบการออมดังกล่าวนี้ ไว้ในแผนงาน โครงการ กิจกรรม ในหน่วยงานใดที่เป็นหน่วยรับงบประมาณและจะสามารถขับเคลื่อนการปฏิรูปดังกล่าว เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อันเป็นประโยชน์แก่ประชาชนคนไทยในวัยเกษียณทุกสาขาอาชีพได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกพันธบัตรออมทรัพย์เพื่อส่งเสริมการออมภาคประชาชนนั้นสามารถทำให้ประชาชนผู้ที่มีความประสงค์จะเข้าถึงการออมดังกล่าวได้อย่างไร อย่างทั่วหน้า โดยเฉพาะการนำเอาระบบเทคโนโลยีมาใช้กับผู้สูงวัยจะตอบโจทย์การออมและการลงทุนได้อย่างไร ขอรบรายละเอียด

๒. ในส่วนของสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติ จะได้รับประโยชน์ในรูปแบบของเงินบำนาญดังกล่าวได้อย่างไร เพื่อให้ครอบคลุมถึงกลุ่มแรงงานนอกระบบที่มีถึง ๒๐ ล้านคนทั่วประเทศ

ขอทราบแนวทางและการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมของกระทรวงการคลังที่จะขับเคลื่อนแนวทางและการปฏิบัติดังกล่าวได้จริง ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลตำรวจตรี สุพิศาล ภักดีนฤนาถ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

แบบบัญชีรายชื่อ

คำตอบกระทู้ถามที่ ๔๔๐ ร.

ของ พลตำรวจตรี สุพิศาล ภักดีนฤนาถ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคก้าวไกล
เรื่อง ขอรบผลการปฏิรูประบบการออมเพื่อการเกษียณอายุอย่างทั่วถึง

ข้าพเจ้านายอาคม เต็มพิทยาไพสิฐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ขอตอบกระทู้ถาม
ของท่านสมาชิกผู้มีความเกียรตินี้ ดังนี้

คำถามข้อ ๑ กระทรวงการคลังได้กำหนดแผนการปฏิรูประบบการออมดังกล่าวนี้
ไว้ในแผนงาน โครงการ กิจกรรม ในหน่วยงานใดที่เป็นหน่วยรับงบประมาณและจะสามารถขับเคลื่อน
การปฏิรูปดังกล่าวเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อันเป็นประโยชน์แก่ประชาชนคนไทยในวัยเกษียณทุกสาขาอาชีพ
ได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกพันธบัตรออมทรัพย์เพื่อส่งเสริมการออมภาคประชาชนนั้น
สามารถทำให้ประชาชนผู้มีความประสงค์จะเข้าถึงการออมดังกล่าวได้อย่างไร อย่างทั่วหน้า โดยเฉพาะ
การนำเอาระบบเทคโนโลยีมาใช้กับผู้สูงวัยจะตอบโจทย์การออมและการลงทุนได้อย่างไร ขอรบ
รายละเอียด

คำตอบข้อ ๑ กระทรวงการคลัง ขอเรียนว่า ระบบการออมเพื่อการเกษียณอายุถือเป็นหนึ่งใน
ในหลักประกันทางสังคมด้านการชราภาพที่ภาครัฐจะต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต
โดยประเทศไทยได้นำแนวคิดระบบบำนาญแบบหลายเสาหลัก (Multi - Pillar Pension System)
ของธนาคารโลกมาปรับใช้ ส่งผลให้ระบบบำนาญของไทยในปัจจุบันมีหลายรูปแบบทั้งสวัสดิการ
ด้านการชราภาพที่รัฐบาลเป็นผู้ให้ฝ่ายเดียว (ได้แก่ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และบำนาญข้าราชการ)
และการออมเพื่อการเกษียณอายุที่ให้ประชาชนวัยแรงงานมีส่วนร่วมออมเพื่อการเกษียณของตน ทั้งที่
เป็นการออมภาคบังคับ ได้แก่ กองทุนประกันสังคมตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม
พ.ศ. ๒๕๓๓ (พ.ร.บ. ประกันสังคมฯ) กองทุนบำนาญข้าราชการ (กบข.) และกองทุน
สงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ และการออมภาคสมัครใจ (ได้แก่ กองทุน
ประกันสังคมตามมาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ แห่ง พ.ร.บ. ประกันสังคมฯ กองทุนการออมแห่งชาติ
(กอช.) และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ) ซึ่งครอบคลุมประชากรวัยแรงงานทุกกลุ่ม นอกจากนี้ ภาครัฐได้
จัดให้มีช่องทางการออมภาคสมัครใจเพิ่มเติมให้แก่บุคคลทั่วไป โดยการให้สิทธิประโยชน์
ทางภาษีแก่การลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund: RMF)
และกองทุนรวมเพื่อการออม (Super Savings Fund: SSF) เพื่อสนับสนุนการออมและการลงทุน
ระยะยาวเพิ่มเติม

โดยกระทรวงการคลังมีนโยบายในการส่งเสริมให้เกิดการปฏิรูประบบการออมเพื่อการ
เกษียณอายุ ดังนี้

๑. สนับสนุนให้ประชาชนมีการออมเพื่อการเกษียณอย่างทั่วถึง โดยเน้นที่กลุ่มแรงงาน
นอกระบบ เนื่องจากประชาชนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ยังไม่มีออมเพื่อการเกษียณ ซึ่งภาครัฐสนับสนุน

ให้มีการออมผ่าน กอช. และกองทุนประกันสังคมตามมาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ แห่ง พ.ร.บ. ประกันสังคมฯ ซึ่งเป็นการออมภาคสมัครใจ โดยมีการบูรณาการความร่วมมือกันระหว่าง กอช. และสำนักงานประกันสังคม เพื่อให้แรงงานนอกระบบสามารถเข้าถึงช่องทางการออมได้โดยสะดวก และทั่วถึง ซึ่งรัฐบาลได้มีแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการออมเพื่อการเกษียณ โดยการสร้างความตระหนักรู้ให้ประชาชนกลุ่มนี้เห็นความสำคัญของการออม “เริ่มออมเร็ว ออมต่อเนื่อง และออมในระดับที่เพียงพอ” และทราบถึงช่องทางการออมผ่านกองทุนดังกล่าว นอกจากนี้ ปัจจุบัน กองทุนการออมต่าง ๆ เช่น กบข. กอช. สำนักงานประกันสังคม เป็นต้น ได้มีการให้บริการผ่าน แอปพลิเคชันด้วย ซึ่งถือได้ว่าเป็นการนำระบบเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่สมาชิก

๒. ปัจจุบันระบบบำนาญของไทยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหลายหน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้น เพื่อให้เกิดการบูรณาการและมีการกำหนด ทิศทางให้ระบบการออมเพื่อการเกษียณมีความสมดุลและสร้างความมั่นคงในวัยเกษียณ กระทรวงการคลังจึงเสนอให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายบำนาญแห่งชาติ โดยมี นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔ อนุมัติ หลักการร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. เพื่อให้ มีคณะกรรมการระดับชาติทำหน้าที่จัดทำนโยบายระบบบำนาญในภาพรวมให้สอดคล้องกัน ประสานนโยบายกองทุนการออมเพื่อการชราภาพทุกหน่วยงาน ลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน พัฒนาระบบบำนาญให้ครอบคลุมผู้พันวัยทำงานทั้งหมด ให้เพียงพอต่อการดำรงชีพ มีความเป็นธรรม เกิดความมั่นคงและยั่งยืน ซึ่งจะช่วยรักษาความยั่งยืนทางการคลังของประเทศด้วย

๓. กระทรวงการคลังได้จัดทำและบูรณาการมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการปฏิรูป การออมภายใต้แผนพัฒนาตลาดทุนไทย พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนรองรับกิจกรรม ทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน แบ่งเป็น ๒ มาตรการ ได้แก่ (๑) แผนงานรองรับ สังคมผู้สูงอายุ และสร้างศักยภาพในการขยายตัวของเศรษฐกิจผ่านการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการ ออมระยะยาวของไทยให้ครอบคลุมกำลังแรงงานทั้งประเทศให้มีรายได้เพื่อการดำรงชีพหลังเกษียณอายุ ตลอดจนพัฒนาทักษะทางการเงินของคนไทย (Financial Literacy) และ (๒) การพัฒนาตลาดทุน ดิจิทัล เพื่อรองรับและเชื่อมโยงทุกภาคส่วน ทุกกิจกรรมในตลาดทุน ทั้งในตลาดแรกและตลาดรอง ซึ่งกระทรวงการคลังโดยสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (สบน.) ได้เสนอการพัฒนาและส่งเสริม การจำหน่ายพันธบัตรออมทรัพย์ให้ประชาชนสามารถออมเงินได้ง่าย โดยนำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้ทั้งการจำหน่ายผ่านธนาคารตัวแทนจำหน่าย การออกสมุดพันธบัตร และการจำหน่ายในรูปแบบ พันธบัตรดิจิทัลให้ประชาชนลงทุนในพันธบัตรออมทรัพย์ผ่านโทรศัพท์มือถือ เพื่อรองรับการระดมทุน ตามภารกิจและส่งเสริมการออมระยะยาวภาคประชาชน

๔. กระทรวงการคลังได้จัดให้มีการจำหน่ายพันธบัตรออมทรัพย์ทุกปี ๆ ละ ๒-๓ ครั้ง นับตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ เพื่อเป็นทางเลือกในการออมการลงทุนที่มั่นคงของประชาชน ด้วยเล็งเห็นว่าการออมการลงทุนในพันธบัตรออมทรัพย์ซึ่งเป็นตราสารหนี้ระยะยาวมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการออมเพื่อการเกษียณ และเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ความเสี่ยงต่ำ ประชาชนสามารถลงทุนได้อย่างปลอดภัยและได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่ง สบн. จะกำหนดรูปแบบการจำหน่ายตามสภาวะตลาด สภาวะเศรษฐกิจ และกลุ่มผู้ลงทุนที่มีความหลากหลาย ได้แก่ ประชาชน และนิติบุคคลไม่แสวงหาผลกำไร และจัดจำหน่ายผ่านช่องทางธนาคารเป็นหลัก

๕. กระทรวงการคลังได้ริเริ่มโครงการ MOF Blockchain ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยี Blockchain มาเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการภายใต้ภารกิจกระทรวงการคลัง ซึ่งช่วยเพิ่มความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือ ลดขั้นตอนและระยะเวลาของกระบวนการให้กับทั้งประชาชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยในปี ๒๕๖๓ สบн. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำเทคโนโลยี Blockchain มาประยุกต์ใช้ในการกิจที่เกี่ยวกับพันธบัตรออมทรัพย์ ๒ โครงการ ได้แก่

๕.๑ โครงการ DLT Bond Platform เป็นการนำเทคโนโลยี Blockchain มาประยุกต์ใช้กับการจัดจำหน่ายผ่านธนาคารตัวแทนจำหน่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการและลดความซ้ำซ้อนในการตรวจสอบข้อมูลของเจ้าหน้าที่ และลดระยะเวลานำส่งพันธบัตรให้กับประชาชน จาก ๑๕ วันทำการเป็น ๒ - ๓ วันทำการ และเพิ่มความโปร่งใสในการจัดสรรโควตาพันธบัตรด้วยระบบการจำหน่ายแบบ First come first serve จากทุกธนาคารตัวแทนจำหน่าย ทำให้ประชาชนไม่ต้องซื้อพันธบัตรแบบจำกัดวงเงินต่อรายจากทุกตัวแทนจำหน่ายก็สามารถซื้อได้เต็มวงเงิน ธนาคารแห่งเดียว

๕.๒ โครงการ ๑ Baht Bond หรือวอลเล็ต สบม. (สะสมบอนด์มั่งคั่ง) บนแอปพลิเคชันเป่าตัง ซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Blockchain โดยนำธุรกรรมการเงินแบบดิจิทัลเข้ามาขับเคลื่อนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการออมลงทุนออนไลน์ที่มั่นคงปลอดภัย ซึ่ง สบн. ได้สร้างช่องทางการจำหน่ายใหม่ที่เป็นของภาครัฐจำหน่ายพันธบัตรดิจิทัลโดยตรงให้กับประชาชน และลดหน่วยลงทุนจาก ๑,๐๐๐ บาท เป็น ๑ บาท เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการออมและให้คนไทยทุกคนสามารถเป็นเจ้าของพันธบัตรออมทรัพย์ได้มากขึ้นอย่างเท่าเทียม ซึ่งการจำหน่ายผ่านวอลเล็ต สบม. บนแอปพลิเคชันเป่าตังที่มีประชาชนใช้งานกว่า ๓๐ ล้านคน ทำให้พันธบัตรออมทรัพย์สามารถกระจายและเข้าถึงประชาชนในทุกเพศทุกวัยและทุกพื้นที่ ประชาชนได้รับบริการที่สะดวกและหลากหลายทุกที่ทุกเวลาโดยไม่ต้องไปธนาคาร เช่น ประชาชนสามารถยืนยันตัวตนผ่านระบบ (e-KYC) แล้วซื้อ/ขายพันธบัตรออมทรัพย์ได้ทันทีทั้งในตลาดแรกและตลาดรอง ทราบพอร์ตการลงทุนของตนเองแบบ Real-time แจ้งเตือนดอกเบี้ย/เงินต้นเข้าออก ระบบเชื่อมต่อบริการด้านภาษีหัก ณ ที่จ่าย และขอคืนภาษีหัก ณ ที่จ่ายได้อัตโนมัติ เป็นต้น โดยนับแต่ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ มีการจำหน่าย

พันธบัตรออมทรัพย์บวกลด สบม. แล้ว ๓๐,๒๐๐ ล้านบาท และมีผู้ลงทะเบียนบวกลด สบม. จำนวน ๓๕๗,๕๙๙ ราย

ซึ่งจากสถิติการจำหน่ายเมื่อเปรียบเทียบกับกรจำหน่ายผ่านธนาคารตัวแทนพบว่าการลงทุนผ่านบวกลด สบม. ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ มีการกระจายตัวทั้งในด้านจำนวนผู้ลงทุนอายุผู้ลงทุน และพันธบัตร ไม่กระจุกตัวอยู่แต่ในกรุงเทพและปริมณฑลอีกต่อไป

สถิติจากผลการจำหน่ายและข้อมูลการลงทะเบียนผ่านระบบบวกลด สบม.	จำหน่ายครั้งแรก	จำหน่ายครั้งล่าสุด	
	รุ่นบวกลด สบม. (มี.ย. ๖๓)	รุ่นอมไปด้วยกัน บวกลด สบม. (พ.ย. ๖๔)	รุ่นอมไปด้วยกัน (จำหน่ายผ่านธนาคาร) (พ.ย. ๖๔)
วงเงินจำหน่าย	๒๐๐ ลบ.	๑๐,๐๐๐ ลบ.	๕๕,๑๘๖ ลบ.
จำนวนผู้ลงทุน	๑,๓๗๔ ราย	๘,๕๒๘ ราย	๑๒,๙๓๓ ราย
วงเงินลงทุนเฉลี่ยต่อราย	๑๔๕,๕๖๐ บาท	๑,๑๗๒,๖๐๘ บาท	๔,๒๖๗,๐๖๙ บาท
จำนวนผู้ลงทะเบียนบวกลด สบม.	๑๕,๑๕๗ บัญชี	↑ ๓๕๗,๕๙๙ บัญชี	-
จำนวนผู้ผูกบัญชีกับบวกลด สบม.	๑๕,๑๕๔ บัญชี	↑ ๓๕๕,๖๓๒ บัญชี	-
ร้อยละการลงทุนนอกกรุงเทพและปริมณฑล	๕๐	↑ ๕๕	๒๗
สัดส่วนผู้ลงทุนอายุ < ๖๐ ปี : > ๖๐ ปี	๙๐ : ๑๐	๗๐ : ๓๐	๔๙ : ๕๑

คำถามข้อ ๒ ในส่วนของสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติ จะได้รับประโยชน์ในรูปแบบของเงินบำนาญดังกล่าวนี้ได้อย่างไร เพื่อให้ครอบคลุมถึงกลุ่มแรงงานนอกระบบที่มีถึง ๒๐ ล้านคนทั่วประเทศ ขอทราบแนวทางและการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมของกระทรวงการคลังที่จะขับเคลื่อนแนวทางและการปฏิบัติดังกล่าวได้จริง ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อ ๒ กระทรวงการคลัง ขอเรียนว่า กอช. เป็นกองทุนการออมภาคสมัครใจจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นช่องทางในการออมเงินขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้ที่ยังไม่ได้รับความคุ้มครองเพื่อการชราภาพให้ได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบบำนาญ เพื่อเป็นหลักประกันรายได้ยามชราภาพ โดยสมาชิกมีบัญชีรายบุคคลและได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบบำนาญหรือเงินดำรงชีพตามจำนวนเงินในบัญชี ซึ่งประกอบด้วยเงินสะสมของสมาชิก เงินสมทบจากรัฐ และผลตอบแทนจากการนำเงินดังกล่าวไปลงทุน ซึ่งสอดคล้องตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลในประเด็นการปฏิรูประบบการออมเพื่อการเกษียณอายุ ทั้งนี้ ปัจจุบัน กอช. มีสมาชิกสะสม จำนวน ๒,๔๘๐,๔๕๓ คน (ข้อมูลตามรายงาน Dashboard ณ วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๕) และมีเงินกองทุน จำนวน ๙,๗๑๒.๒๗ ล้านบาท โดยมีเงื่อนไขของผู้สมัคร และเงื่อนไขการเกิดสิทธิมีรายละเอียด ดังนี้

ผู้มีสิทธิสมัครสมาชิก กอช.

- สัญชาติไทย
- อายุ ๑๕ - ๖๐ ปี

- ไม่อยู่ในระบบสวัสดิการบำนาญอื่นของรัฐ
- ผู้ประกันตน มาตรา ๔๐ ทางเลือก ๑

การส่งเงินออมสะสม

สมาชิกสามารถส่งเงินออมสะสมขั้นต่ำ ๕๐ บาท สูงสุดไม่เกิน ๑๓,๒๐๐ บาท/ปี ยอดเงินออมสะสม ที่ส่งในแต่ละครั้งไม่จำเป็นต้องเท่ากัน และไม่จำเป็นต้องส่งต่อเนื่อง เป็นไปตามความสมัครใจ

สิทธิการได้รับเงินสมทบจากรัฐบาล

เมื่อสมาชิกส่งเงินออมสะสม รัฐบาลจะสมทบเงินเข้าบัญชีของสมาชิก กอช. ในเดือนถัดไป โดยจะสมทบเงินให้ตามช่วงอายุของสมาชิก ดังนี้

อายุของสมาชิกขณะส่งเงินออมสะสม	ได้รับเงินสมทบ
๑๕ - ๓๐ ปี	รัฐสมทบ ๕๐% ของเงินสะสมแต่ไม่เกิน ๖๐๐ บาท/ปี*
>๓๐ - ๕๐ ปี	รัฐสมทบ ๘๐% ของเงินสะสมแต่ไม่เกิน ๙๖๐ บาท/ปี*
>๕๐ - ๖๐ ปี	รัฐสมทบ ๑๐๐% ของเงินสะสมแต่ไม่เกิน ๑,๒๐๐ บาท/ปี*

สิทธิประโยชน์และเงื่อนไขในการรับเงินคืน

เงื่อนไข	เงินที่ได้รับคืน		วิธีรับเงินคืน
	เงินออมสะสมของสมาชิก	เงินที่รัฐบาลสมทบ	
อายุ ๖๐ ปีบริบูรณ์	✓	✓	ได้รับเงินบำนาญขั้นต่ำ เป็นรายเดือน เริ่มต้น ๖๐๐ บาท/เดือน โดยขึ้นอยู่กับการออมของสมาชิกแต่ละราย
เสียชีวิต	✓	✓	เงินก้อนจ่ายครั้งเดียว (จ่ายให้กับผู้รับประโยชน์ที่สมาชิกแจ้งไว้กับ กอช.)
ลาออก (ก่อนอายุ ๖๐ ปี)	✓	✗	เงินก้อนจ่ายครั้งเดียว

ทั้งนี้ กรณีเป็นผู้สมัครสมาชิกก่อน ๒๕ กันยายน ๒๕๕๙ และในวันที่สมัครมีอายุไม่น้อยกว่า ๕๐ ปี สมาชิกมีสิทธิออมเป็นระยะเวลา ๑๐ ปี ติดต่อกันนับจากวันที่สมัคร

ค่าประกันผลตอบแทนการลงทุนสำหรับสมาชิกที่ส่งเงินออมสะสมถึง ๖๐ ปีบริบูรณ์ ผลตอบแทนการลงทุนและมูลค่าหน่วยลงทุนเป็นไปตามมูลค่าตลาด รัฐบาลค่าประกันผลตอบแทนสำหรับสมาชิกที่ออมจนครบอายุ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ในอัตราไม่น้อยกว่าดอกเบี้ยเงินฝากประจำ ๑๒ เดือน เฉลี่ย ๗ ธนาคาร

การลดหย่อนภาษีเต็มจำนวนเงินออมสะสมต่อปี วงเงินตามสิทธิที่ได้รับการลดหย่อนภาษี ตามที่กรมสรรพากรกำหนด

จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ แร่งงานนอกระบบในประเทศ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวน ๑๙.๖ ล้านคน ลดลงจากข้อมูลปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่มีอยู่จำนวน ๒๐.๔ ล้านคน โดยเป็น แร่งงานนอกระบบที่มีหลักประกันทางสังคมอยู่แล้วจำนวน ๑๓.๒๔ ล้านคน ได้แก่ สมาชิก กอช. จำนวน ๒.๔๘ ล้านคน และผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ ของสำนักงานประกันสังคม จำนวน ๑๐.๗๖ ล้านคน ประกอบด้วย มาตรา ๔๐ (๑) จำนวน ๒.๗๖ ล้านคน มาตรา ๔๐ (๒) จำนวน ๖.๙๗ ล้านคน และมาตรา ๔๐ (๓) จำนวน ๑.๐๓ ล้านคน (ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติฯ เฉพาะผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ (๑) เท่านั้นที่สามารถสมัครสมาชิก กอช. ควบคู่กันได้ ผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ (๒) และ ๔๐ (๓) ไม่สามารถสมัครสมาชิก กอช. ได้)

จากกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ไม่มีหลักประกันทางสังคมคงเหลือจำนวน ๖.๓๖ ล้านคนข้างต้น เป็นผู้มีอายุมากกว่า ๖๐ ปี ที่ไม่สามารถสมัครสมาชิก กอช. ได้ เนื่องจากติดเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ จำนวน ๔.๓ ล้านคน เนื่องจากเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ จำนวน ๖.๓ ล้านคน กำหนดไว้ว่าต้องมีอายุระหว่าง ๑๕ - ๖๐ ปี จึงเหลือแรงงานนอกระบบอีกจำนวน ๒.๐๖ ล้านคนเท่านั้น ที่ยังไม่มีสวัสดิการใดๆ รองรับ

สำหรับแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้ครอบคลุมแรงงานนอกระบบที่มีอยู่นั้น กอช. มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกับกระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้มีการดำเนินการร่วมกัน ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในโครงการต่าง ๆ ได้แก่

- โครงการตัวแทน กอช. ประจำหมู่บ้าน ปัจจุบันมีผู้ลงทะเบียนสมัครเป็นตัวแทน กอช. ประจำหมู่บ้าน จำนวน ๓๐,๙๗๑ ราย ดำเนินการจัดอบรมไปแล้วทั้งสิ้น ๒๑,๕๕๑ ราย โดยเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ที่ผ่านมาได้มีการประชุมมอบนโยบายการดำเนินงานร่วมกับ กอช. จากรองปลัดกระทรวงมหาดไทย (นายชัยวัฒน์ ชื่นโกสุม) ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการ ทั้งสิ้น ๗๖ จังหวัด เพื่อขอความร่วมมือทุกภาคส่วนขับเคลื่อนการส่งเสริมวินัยการออมในพื้นที่ให้ประชาชนได้มีบ้านอายุ โดยเป้าหมายปี ๒๕๖๕ มีตัวแทน กอช. ประจำหมู่บ้าน จำนวน ๓๕,๕๐๐ หมู่บ้าน จาก ๗๔,๗๐๙ หมู่บ้าน

- ดำเนินงานร่วมกับกรมการปกครอง ตั้งแต่กันยายน ๒๕๖๒ - มีนาคม ๒๕๖๕ โดยให้เสมียนตราอำเภอเป็นหน่วยรับสมัครสมาชิกและส่งเงินออมสะสม กอช. และจากการดำเนินงาน ได้มีการรับสมัครใหม่ผ่านเสมียนตราอำเภอ จำนวน ๑๐๐,๗๕๔ ราย และมีสมาชิกที่ส่งเงินออม จำนวน ๔๒๒,๘๑๓ ราย

- ดำเนินโครงการส่งเสริมวินัยการออมกับ กอช. ในระดับพื้นที่ โดยลงพื้นที่ให้ความรู้ และส่งเสริมวินัยการออมในระดับพื้นที่กว่า ๕๘ จังหวัด ทั่วประเทศ

- โครงการอบรมวิทยากรเพื่อเป็นตัวแทน กอช. (ครู ก , ครู ข) จำนวน ๑,๐๐๐ ราย

- การบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับ กอช. ในการอบรมหลักสูตร นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการปกครอง โดยในปัจจุบันได้มุ่งเน้นการดำเนินงานโครงการสร้างและพัฒนาศักยภาพ ตัวแทน กอช. ในระดับพื้นที่ หรือการสร้างเครือข่ายการดำเนินงานผ่านตัวแทน กอช. ประจำหมู่บ้าน เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทน กอช. ในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร สร้างความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวางแผนทางการเงิน เกี่ยวกับการออมและสิทธิประโยชน์การเป็นสมาชิก กับ กอช. รวมถึง การรับสมัครสมาชิกให้กับประชาชนในพื้นที่

- ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในการ อบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ และส่งเสริมการออมกับ กอช. ให้กับบุคลากรและสมาชิกสภาองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) รวมถึงบุคลากรของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายกระตุ้นให้เกิดการสมัครสมาชิกในพื้นที่ท้องถิ่น โดยได้เริ่มดำเนินการในปี ๒๕๖๕ ซึ่งมีการจัดกิจกรรมทั้ง ๑๐ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมอบรมทั้งสิ้น ๘๘๐ คน

๒. การขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

- ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จัดอบรมให้แก่ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) จำนวน ๖๒ เขต (มีโรงเรียนภายใต้สังกัด ประมาณ ๒,๐๐๐ แห่ง) จัดอบรมให้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียนใน กทม. แล้วจำนวน ๑๒๙ โรงเรียน และภายในเขตพื้นที่ การศึกษาต่างจังหวัด ๕ สพม. จำนวน ๔๐๐ โรงเรียน ซึ่งฝ่ายประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร กอช. มีการจัดส่งข้อมูลข่าวสารกิจกรรมของ กอช. เพื่อให้ OBEC Channel เผยแพร่ ผ่านช่องทางออนไลน์

- ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีสหกรณ์เป็นหน่วยรับสมัครสมาชิกและส่งเงิน สะสมจำนวน ๕๐ แห่ง

- อยู่ระหว่างการวางแผนดำเนินงานในปีการศึกษาร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน (สช.) และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

เพื่อส่งเสริมวินัยการออมกับกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ให้เข้าสู่ระบบการออมกับ กอช. ภายใต้โครงการสถานศึกษาส่งเสริมวินัยการออมกับ กอช. รวมถึงยังมีแผนการกระตุ้นการออมต่อเนื่อง ให้กับกลุ่มดังกล่าว ผ่านการจัดกิจกรรม อาทิ กลุ่มเด็กนักเรียนสังกัด สพฐ. เมื่อมีการนำส่งเงินออม ต่อเนื่องอย่างน้อย ๔ ครั้งต่อปี จะได้รับใบประกาศนียบัตรออนไลน์ เพื่อใช้สำหรับเก็บเป็นประวัติ ผลงาน (Portfolio) เป็นต้น

๓. โครงการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานต่าง ๆ หน่วยงานภาครัฐ เพื่อผลักดันการเพิ่มยอดสมาชิก กอช.

- ร่วมกับกระทรวงกลาโหม ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมการออมพร้อมรับสมัครสมาชิก กอช. ให้แก่ทหารกองประจำการภายใต้สังกัด กองทัพเรือ กองทัพบก มีจำนวนทหารกองประจำปี การเป็นสมาชิก กอช. จำนวน ๓,๔๗๑ ราย

- ร่วมกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในการส่งเสริมด้านการออมแก่นักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงินผ่าน กยศ. ที่มีกำลังในการเก็บออม โดยเมื่อมีการนำส่งเงินออมขั้นต่ำ ๕๐ บาท/ครั้ง จะได้รับชั่วโมงจิตสาธารณะ ๑ ชั่วโมง เป็นต้น

- ร่วมกับสภาทนายความแห่งประเทศไทย จัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านการวางแผนการเงิน และประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้ประกอบการวิชาชีพทนายความที่ขึ้นทะเบียนแล้ว จำนวน ๘๐,๐๐๐ คนทั่วประเทศ

- ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ในการส่งเสริมการออมกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) โดยอยู่ระหว่างการหารือวางแผนร่วมกันในปีการศึกษา

- ร่วมกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) ในการจัดอบรมให้กับ ตัวแทนเครือข่ายองค์กรชุมชน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจการบริหารการเงินให้กับชุมชน และ สมาชิกขององค์กรชุมชน ให้ได้ทราบถึงประโยชน์และความสำคัญของการออมเงินไว้ใช้ในยามเกษียณ กับ กอช. และเกิดการกระตุ้นให้มีการเชิญชวนสมาชิกขององค์กรชุมชนและประชาชนในพื้นที่สมัคร สมาชิก กอช. โดยได้มีการคัดเลือกองค์กรชุมชนภายใต้การกำกับดูแลของ พอช. นำร่องจำนวน ๕๐ แห่ง

- ร่วมกับสภาเกษตรกรแห่งชาติ ในการจัดอบรมและให้ความรู้กับสำนักงานสภาเกษตรกร จังหวัดทั่วประเทศ รวมถึงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของการเป็นสมาชิก กอช. ร่วมกับ หน่วยงานภาครัฐกว่า ๑๑ หน่วยงาน

๔. ช่องทางและเครือข่ายการให้บริการของ กอช.

๔.๑ สมัครสมาชิกและนำส่งเงินออมสะสม

(๑) ธนาคารของรัฐ ๕ ธนาคาร

- ธนาคารออมสิน ๑,๕๐๗ สาขา
- ธนาคารกรุงไทย ๑,๐๖๖ สาขา
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ๑,๐๒๑ สาขา
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ๑๔๖ แห่ง
- ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ๑๐๐ สาขา

(๒) ที่ว่าการอำเภอทั่วประเทศ ๘๗๘ อำเภอ

(๓) สำนักงานคลังจังหวัดทั่วประเทศ ๗๖ จังหวัด

(๔) เครือข่ายองค์กรการเงินชุมชน ๑๒๘ แห่ง

(๕) สหกรณ์ที่เป็นหน่วยรับสมัครสมาชิก กอช. ๕๐ แห่ง

(๖) เคาน์เตอร์เซอร์วิส ๑๒,๕๐๐ สาขา

(๓) BIG C ๑,๕๐๐ สาขา

(๔) ตัวแทน กอช. ประจำหมู่บ้าน ๓๐,๙๗๑ คน

(๕) แอปพลิเคชัน กอช. (สมัครสมาชิก ส่งเงิน Online และการตรวจสอบข้อมูลการออมเงินของสมาชิก)

๔.๒ ส่งเงินออมสะสม

- ตั๋วบุญเติม ๑๑๒,๔๙๘ ตั๋ว

- เทสโก้ โลตัส ๑,๙๔๙ สาขา

- ไปรษณีย์ไทย ๑,๔๗๙ แห่ง

๕. ช่องทางการประชาสัมพันธ์

กอช. ได้เผยแพร่ข่าวสารผ่านสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) FM ๙๒.๕ Mhz. โดยเริ่มออกอากาศเป็นประจำทุกวันจันทร์ ช่วงเวลา ๐๗.๐๐ - ๐๘.๐๐ น. และผ่านสถานีโทรทัศน์ช่อง ๙ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) วิทยุและโทรทัศน์รัฐสภา และ Thai PBS รวมถึงการร่วมมือกรมประชาสัมพันธ์ ในการเผยแพร่ข้อมูลของ กอช. ผ่านวิทยุโทรทัศน์วิทยุกระจายเสียง และสื่อดิจิทัล ของสำนักประชาสัมพันธ์เขต ทั้ง ๘ เขต ครอบคลุม ๗๖ จังหวัดทั่วประเทศ ทั้งนี้ กอช. ได้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ของ กอช. อาทิ เฟซบุ๊ก Line Official IG Twitter สื่อสิ่งพิมพ์ และได้มีการแลกเปลี่ยนประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่เป็นเครือข่ายของ กอช. กว่า ๒๙ หน่วยงาน

๖. การเสนอปรับปรุงข้อกฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ให้กับสมาชิก กอช.

กระทรวงการคลังอยู่ระหว่างการพิจารณาทบทวนการปรับเพดานเงินสะสมและเงินสมทบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงความเป็นไปได้ในการของบประมาณ เพื่อจูงใจให้แรงงานนอกระบบมาสมัครสมาชิก กอช. มากขึ้น ตลอดจนการพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งคณะกรรมการ กอช. ในคราวการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔ ได้มีมติเห็นชอบในหลักการการปรับปรุงพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของ กอช. ใน ๓ ประเด็น ได้แก่

(๑) การขยายอายุสมาชิก กอช. จากเดิม ๑๕ - ๖๐ ปี เป็น ๑๕ - ๖๕ ปี

(๒) การขอรับเงินเมื่อครบอายุเกษียณ (กรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะการเจ็บป่วยร้ายแรง) สามารถขอรับเงินก่อนได้ (จากเดิมที่ต้องรับเงินรายเดือน)

(๓) การบูรณาการร่วมกับสำนักงานประกันสังคม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกันตนมาตรา ๔๐ พระราชบัญญัติประกันสังคมฯ ที่ได้รับความคุ้มครองกรณีชราภาพ ทางเลือกที่ ๒ และ ๓ ของสำนักงานประกันสังคมสามารถสมัครเป็นสมาชิก กอช. ได้อีกทางหนึ่ง

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการกฎหมาย อยู่ระหว่างการพิจารณาในรายละเอียดของมาตราที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอคณะกรรมการ กอช. ต่อไป